

R e g i s t r a t i e k a m e r

's-Gravenhage, 15 oktober 1998

Ons kenmerk 98.V.0834.1

Onderwerp gegevensverstrekking door internet providers aan politie

Op 28 augustus 1998 heeft er bij de Registratiekamer een bijeenkomst plaatsgevonden tussen medewerkers van de Nederlandse Vereniging van Internet providers (NLIP), XS4ALL, de Centrale Recherche Informatie (CRI) en de Registratiekamer. Tijdens deze bijeenkomst is onder meer van gedachten gewisseld over de juridische mogelijkheden die de politie tot haar beschikking heeft om (NAW-)gegevens betreffende internetgebruikers bij internet providers op te vragen.

Namens de CRI is aangegeven dat bij de politie in de praktijk de behoefte bestaat aan de mogelijkheid om NAW-gegevens betreffende internetgebruikers bij providers op te vragen teneinde een gerechtelijk vooronderzoek (gvo) te kunnen instellen. Met het oog op het opsporingsbelang kan de politie de internetprovider niet volledig inlichten over het belang van het betreffende onderzoek. Daarbij kwam de vraag aan de orde in hoeverre artikel 11, tweede lid, Wet persoonsregistraties (Wpr) als grond voor een dergelijke informatieverzoek kan dienen. Ik bericht u daarover als volgt.

Op grond van artikel 125f Wetboek van Strafvordering kunnen door de officier van justitie dan wel de rechter-commissaris onder nader aangeduide voorwaarden inlichtingen betreffende onderdelen van het verkeer dat via telecommunicatievoorzieningen heeft plaatsgevonden worden gevorderd. Volgens jurisprudentie van de Hoge Raad (HR 8 november 1994, nr 97 639) is dit artikel echter niet toepasselijk op het opvragen van tenaamstelling, geheim nummer of adres.

Uw brief

Bijlagen

Contactpersoon

Doorkiesnummer

Prins Clauslaan 20

Postbus 93374

2509 AJ 's-Gravenhage

Tel. 070-3811300

Fax 070-3811301

Datum 15 oktober 1998

Ons kenmerk 98.V.0834.1

Blad 2

In voormeld arrest is uitgemaakt dat het opvragen van deze gegevens daarentegen wel op grond van artikel 11, tweede lid, van de Wpr kan plaatsvinden.

Alvorens op de mogelijkheid van dergelijke verstrekkingen in te gaan moet worden gewezen op recente discussies over omvang van de informatieverstrekkingen door telecommunicatiebedrijven. Ik verwijs hier korthedshalve naar het thans lopende onderzoek in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek en Documentatiecentrum van het Ministerie van Justitie naar de werking van artikel 11, tweede lid, Wpr voor de politie, de discussies in het parlement bij de behandeling van artikel 13.4 ontwerp-Telecommunicatiewet en de recente aankondiging van een convenant inzake artikel 11, tweede lid, Wpr van de zijde van het Ministerie van Justitie met alle betrokken partijen, waaronder opsporingsinstanties en telecomaanbieders. Gelet op deze ontwikkelingen zal de Registratiekamer in dit stadium slechts ingaan op het verstrekken van naam, adres en woonplaatsgegevens bij abonneenummers en andersom ingevolge artikel 11, tweede lid, Wpr.

Ingevolge voornoemd artikel 11, tweede lid, Wpr kunnen onder omstandigheden gegevens uit een persoonsregistratie aan derden worden verstrekt op grond van een dringende en gewichtige reden. Het gaat om een bevoegdheid gegevens te verstrekken, niet om een verplichting. Daarbij zal door degene aan wie de informatie wordt gevraagd telkens bezien moeten worden of een verstrekking is toegestaan. Aan deze belangenafweging dient een beoordeling en afweging van de dringende redenen vooraf te gaan, waarbij informatieverstrekking van de derde aan de registratiehouder onontbeerlijk is. Vereist is dat er een spoedeisend belang is. Dit kan een maatschappelijk belang zijn. Voorts moet de dringende reden van voldoende gewicht zijn. Zo levert de omstandigheid dat er een redelijke verdenking aanwezig is dat een misdrijf voorzien in de Opiumwet is gepleegd dringende en gewichtige redenen op voor een telecomaanbieder om op grond van artikel 11, tweede lid, Wpr inlichtingen over telefoonnummers aan de politie te verstrekken, aldus de Hoge Raad in voornoemd arrest.

Datum 15 oktober 1998

Ons kenmerk 98.V.0834.1

Blad 3

Steeds dient hierbij te worden meegewogen of de persoonlijke levenssfeer van de geregistreerde niet onevenredig wordt geschaad. Daarbij spelen de aard van de te verstrekken informatie een rol, de onderliggende rechtsverhouding tussen houder en geregistreerde en het belang van de verkrijger bij de verstrekking. Gelet op het voorgaande kunnen aan opsporingsfunctionarissen om dringende en gewichtige redenen alleen gegevens worden verstrekt bij misdrijven of gebeurtenissen van ernstige aard die een directe actie noodzakelijk maken en waarbij de gewenste informatie niet tijdig of zonder grote inspanning op andere wijze kan worden verkregen.

Indien een informatieverzoekende politiedienst zich voorafgaande aan de periode van het gerechtelijk vooronderzoek of gedurende dat onderzoek zelf met een informatieverzoek tot een internet provider wendt, zal laatstgenoemde derhalve gehouden zijn te beoordelen of er in de onderhavige situatie voldaan is aan de benodigde dringende en gewichtige redenen als bedoeld in artikel 11, tweede lid, Wpr. Dit levert in de praktijk problemen op. De politie moet met het oog op de noodzakelijke afweging door de provider uit de aard van de zaak vertrouwelijke informatie prijsgeven en belast vervolgens de provider met het op grond hiervan maken van een afweging tussen het belang van zijn klant en het opsporingsbelang. Dit is op z'n minst genomen voor de provider een onaantrekkelijke positie, terwijl de meerwaarde vanuit het oogpunt van privacybescherming in deze situatie gering of niet aanwezig is.

Aanstaande is de inwerkingtreding van de Telecommunicatiewet (TW). Voor het opvragen van informatie over de identiteit van een abonnee is een bijzondere voorziening getroffen in artikel 13.4, eerste lid, TW:

“Aanbieders van openbare telecommunicatienetwerken en openbare telecommunicatiediensten zijn verplicht aan de autoriteiten de informatie te verstrekken die noodzakelijk is om die autoriteiten in staat te stellen de bij de wet in het belang van de strafvordering of in het belang van de veiligheid van de staat geregelde bevoegdheden tot het aftappen of opnemen van telecommunicatie, dan wel tot het vorderen van gegevens ter zake van alle verkeer dat over een openbaar telecommunicatienetwerk, dan wel met gebruikmaking van openbare telecommunicatiediensten, plaatsvindt, te kunnen uitoefenen”.

Datum 15 oktober 1998

Ons kenmerk 98.V.0834.1

Blad 4

Deze verplichting omvat in ieder geval het desgevraagd aan de autoriteiten meedelen van het aan een gebruiker verleende nummer en de door hem afgenomen openbare telecommunicatiedienst, en het desgevraagd aan de autoriteiten meedelen van de bij een nummer behorende naam-, adres-, postcode- en woonplaatsgegevens. Gedurende de mondelinge behandeling van dit wetsontwerp in de Eerste Kamer op 13 oktober 1998 heeft de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat aangegeven dat deze bepaling restrictief dient te worden uitgelegd en dat bij gelegenheid van de reparatiewetgeving de woorden "in ieder geval" zullen worden vervangen door 'slechts'. Voor het bevragen van abonneegegevens in het kader van de strafvordering zal het nieuwe artikel 13.4, eerste lid, TW in de plaats treden van artikel 11, tweede lid, Wpr.

Vooruitlopend op de inwerkingtreding van deze uitdrukkelijke verplichting tot verstrekking van de bedoelde gegevens kan de Registratiekamer zich verenigen met de volgende werkwijze. Van personen ten aanzien van wie het voornemen bestaat een strafvordelijke bevoegdheid toe te passen ter voorbereiding van het uitbrengen van een vordering ex artikel 125f of artikel 125i van het Wetboek van Strafvordering kunnen desgevraagd aan de politie de in artikel 13.4, eerste lid, TW omschreven gegevens worden verstrekt in het kader van artikel 11, tweede lid, Wpr. In verband met het belang van de opsporing kan de politie bij het uitbrengen van dergelijke informatieverzoeken daarbij naar het oordeel van de Registratiekamer volstaan met de mededeling aan internetproviders dat voornoemde strafvordelijke dwangmiddelen zullen worden toegepast. Wel dient deze verstrekking te worden geprotocolleerd door de provider, zodat controle op de rechtmatigheid van de bevraging en de verstrekking kan plaatsvinden.

Wellicht kan de constructie, zoals thans in de telecomsector gebruikelijk, is hierbij worden toegepast. De beoordeling en doorsluizing van artikel 11, tweede lid, Wpr-verzoeken geschiedt door een daartoe aangewezen en deskundig contactpersoon van de politie. Hierover kunnen nadere afspraken tussen de betrokken partijen gemaakt worden teneinde mogelijke informatiestromen voor alle partijen transparant te maken. Uiteraard is de Registratiekamer bereid daarbij nader te worden betrokken.

Datum 15 oktober 1998

Ons kenmerk 98.V.0834.1

Blad 5

In het kader van het aangekondigde convenant is heden tevens een afschrift van deze brief verzonden aan de Minister van Justitie. Deze brief zal voorts in afschrift worden gezonden aan de B van de CRI en aan C van XS4ALL.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

Voorzitter Registratiekamer